

MARIBORSKI

Političen list.

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno,
četrtletno K 30.—.Če pride naročnik sam v upravnništvo po list: Me-
sečno K 9'50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, sobota 15. maja 1920.

Št. 107.

Sporazum med demokratsko in parlamentarno zajednico.

Pogajanja v Pallanzi prekinjena. — Giolitti sestavi novo vlado. — Vznemirljivi dogodki v Turčiji.

Parlament.

Ob času, ko se rešujejo na raznih konferencah, v kabinetih in na gospodarskih sestankih važna vprašanja naše skupne domovine, so odigrava v Beogradu dan na dan sledeča komedija:

Podpredsednik narodnega predstavništva (Bog nas obvari, da bi to res predstavljalo narod!!!) podpredsednik dr. Ribar pride v zbornico in pogleda, če je kje kaj poslancev. Res je tam par ljudi, ki debatirajo o kaki brezpomembni stvari, na to stopi podpredsednik na svoje mesto in pravi:

»Gospoda! Otvarjam 88. sejo, ker pa ni dovolj poslancev prisotnih, zaključujem sejo in odrejam prihodnjo sejo na dan 14. t. m.«

Gospod podpredsednik odide, gospodje poslanci debatirajo naprej (skoraj gotovo govore o kaki dobri kupčiji) in se počasi potem razidejo v kavarne. Pride dan 14. t. m. Zopet pride podpredsednik narodnega predstavništva (Bog nas vari itd.) ozre se po prazni zbornici in otvori sejo. Ker pa ni poslancev, sejo takoj zopet zatvori in določi sejo na prih. dan. Itd. itd. Zdaj si predstavljajte to strašno komedijo, ki je še svet ni videl. Našemu parlamentu smo dali lepo

ime: narodno predstavništvo — in to sedaj predstavlja komedijo namesto, da bi predstavljalo državo. Kaj je naša država res samo še snov za komedijo? Ali ni to sramota in ponižanje? Kmalu bomo prišli pred celim svetom v pregovor.

Če bo n. pr. na kakem občnem zboru le par ljudi, bo predsednik otvoril občni zbor in ga bo takoj zaključil. Tako se je občni zbor vršil in ne vršil — kakor seja jugoslov. parlamenta. Sicer ni škoda, da so te seje tako kratke: če bi t. zv. nar. predstavniki kaj dobrega sicer storili: doslej so se namreč na sejah samo prepirali — torej so dr. Ribarjeve seje prav na mestu. Vprašanje pa je, če je sploh treba parlamenta, ki več škoduje kot koristi. Če bi imeli dobre uradnike, bi bila že Jugoslavija kam prišla — tako pa smo imeli nezmožne politikarje — ministre in gremo vedno bolj navzdol. Mislimo si, kaj bi sodili mi o kaki državi, kjer bi imel parlament take seje! —

Rekli bi takoj, da ta parlament ni za nič. Mi imamo parlament, ki je sam sebe izbral in dela na račun ljudstva take seje. In ta parlament si svoji celo pravico, da zavlačuje volitve, namesto da bi smatral za svojo prvo dolžnost, da razpiše volitve. Danes je upanje

da nastane t. zv. koncentracijska vlada. Naš narod ne veruje v nobeno vlado, ki bo izšla iz tega parlamenta. Ta parlament nima kredita. Ni znal rešiti niti svojega niti državnega ugleda. Oboje je zapravil. In zdaj dela seje, ki se jim mora sam smejati. Nima niti obzirov niti poštenja. Seje dela za kratek čas in v dnevnih listih skrbi za dovtipe: seja se je otvorila in takoj zaključila. To ni seja, kakor t. zv. nar. predstavništvo ni parlament. Vse je postalo karikatura — svet se iz nas zabava in na konferencah določajo naše meje, o katerih parlament na takih sejah ne more govoriti.

List »Progres« zahteva konec te komedije. Zahtevali smo to že zdavno vsi. Zakaj se igramo parlament, ki ni parlament? Ali nas ni sram? Ali ni čas, da pride ljudstvo in požene komedijante iz cirkusa?

Zgodovinski trenutki na mejah Jugoslavije so našli nezgodovinske ljudi na vladi. Zgodovinski bodo postali k večjemu po svojih slavnih sejah, s katerimi so osmešili narod in državo. Jugoslavija bo premagala tudi to bolezen, ker je krepka in zdrava. Pride dan, ko bodo pevci peli: finita la commedia...

Samo da bi do takrat ne nastala tragedija, ki se bo žalostno končala.

Šport.

Kakor slišimo, je mestna občina dovolila tudi slovenskemu športnemu klubu »Maribor« da dobi svoje prostore v »Ljudskem vrtu«. S tem je izpolnila občina svojo dolžnost do slov. športa. Prostor v »Ljudskem vrtu« so kot nalašč ustvarjeni, da se prepustijo športu, ker leže na primernem kraju sredi mesta, so že naravno zagrajeni in imajo ugodno lego. S tem bomo dobili športni prostor, ki bo delal čast našemu mestu. Kot sprehajališče je bil »Ljudski vrt« brez pomena za občinstvo, ker imamo tako velik mestni park, da ta zadostuje za dvakrat večje mesto nego je Maribor. »Ljudski vrt« je oddaljen le par korakov od parka, zato za ta del mesta kot sprehajališče nima pomena.

Ostane pa v »Ljudskem vrtu« vključ temu še dovolj drevja in sence in šport bo vrt le še oživil in oplešal. V »Ljud. vrtu« je tudi restavracija in drugi prostori, ki bodo s to izpremembo pridobili na vrednosti. Ostalo bo tudi dovolj prostora za vrtnarstvo, tako da prvotni namen »Ljud. vrta« ne bo trpel. »Ljudski vrt« je namreč imel služiti kot vrtnarija za naše parke. Za ta namen bo ostalo

še dovolj prostora. Reklo se je, da je v oporoki določeno, da ima biti »Ljudski vrt« zabavišče. Zabava preteklih in današnjih časov je precej različna. Prej je šel meščan v nedeljo malo na sprehod, potem se je ustavil v kaki znani dobri gostilni in se je vrnil domov. Zdaj se zanima meščan pred vsem za šport. Mladina sama širi zanimanje za šport v družine. Gotovo je, da je tudi za zdravje šport koristnejši nego posedanje po zakajenih gostilnah. Šport pa ima tudi svoj kulturni pomen. Pri nas se je dolgo mislilo, da je šport potrata časa in da je to za mali narod luksus. Vzgojitelji so vzdihovali nad mladino, da se ne zanima več za literaturo in poezijo ampak za gole.

V resnici ni vse za vse in bi ne bilo dobro, če bi pozabili na velike naloge, ki jo imamo do duševne kulture. Istotako bi ne smelo vsled športa trpeti naše sokolstvo. Da bi pa odklanjali šport kot nekaj nepotrebnega to bi bilo škodljivo, ne le s stališča javne telesne vzgoje ampak tudi z ozirom na naš narod. V zapadnem svetu nas smatrajo za barbare, nekake začetnike, ki niso še ničesar dokazali. Mi smo znali premalo v svetu delati reklamo zase. Srbska vojska je res mnogo

dokazala toda italijanski krik o svetovni zmagi na Piavi je skoraj zasenčil srbsko junaštvo. Priredili smo umetniško razstavo v Parizu, skušali smo pokazati svojo literaturo, svojo glasbo, pesem — vse to potrebuje ogromnih priprav in reklame. Mi pa vemo, da je n. pr. pri Angležih zanimanje za šport večje, nego za duševno kulturo in da po športu presojajo — kulturo narodov. Športnih tekem v Londonu se udeležuje po 150.000 ljudi in če »mal narod« zmaga pred tako množico nad »velikim narodom« te zmage ne smemo podcenjevati.

Zmaga naših Sokolov je bila za nas velikega pomena, žal da smo jo premalo izrabili. Čehi so kmalu opazili pomen športa za svetovni renomé, njih zmage v Franciji in Angliji so jim prinesle ugled pred kulturnim zapadnim svetom. Opustili niso nobene prilike, da na vsakem polju in pri vsaki priliki pokažejo svoje sile, udeležili so se mednarodnih tekem in so odnesli nekaj zmag, ki so jim v svetovni vojni služile kot reklama za češko ime. Pri nas se je šport komaj pred vojno začel razvijati. Gojila ga je mladina, na višjih mestih je bilo zanj malo razumevanja. Sedaj je pri nas šport v polnem

Dnevne vesti.

Pohajkovanje. Ako klerikalci koga preganjajo pravijo, da pohajkuje. Ako ga s svojimi denuncijacijami spravijo v ječo, pravijo, da lenobo pase. Ako mu onemogočijo vsako eksistenco, pravijo, da je ptica-selivka. In če ga popolnoma uničijo, mu očitajo brezdelnost. »Straža« bi rada prikrla svojo nesramnost s tem, da mi očita brezdelnost in pohajkovanje. Ne vem, kaj so ti gospodje storili med vojno. Jaz sem vkljub vsemu preganjanju od klerikalne in avstrijske strani napisal nekaj stvari: v prvem letu je nastal »Pater Hipolit« in »Dore«, v drugem (v internatu) »Češka antologija«, v tretjem (ne, na fronti res nisem mogel pisati), v četrtem na bolniški postelji je bil napisan »Pepe'uh«, da ne omenim drugih malenkosti. Lansko leto je nastal »Angel in Hidar« in v kratkem bo gotova »Knjiga spominov«, ki bo pokazala precej zanimivih pojavov za gospode, ki mi očitajo brezdelje. O drugem delu ne govorim; o tem naj sodoj oni, ki ga poznajo. Mene ni treba siliti k delu, spolnil sem vedno sam svojo dolžnost. Sicer pa sem v tem oziru odgovoren samo samemu sebi. Zavedam se, da živi v naši domovini mnogo drugačnih pohajkovalcev in ljudi, ki skrbijo le zase, in to so častni ljudje; jaz pa, ki nisem znal napraviti kariere — sem nepotreben človek in koritarjem neljub pojav. Na Češkem so vsi politični preganjanci dobili primerna mesta, pri nas pa smo — pohajkovalci. Drugod bi avtor »Pepe'uha« dobil tanieme, pri nas je bil brezplačno na razpolago, ker ne moremo od gledališč, ki se na meji bore za obstoj, zahtevati, da plačujejo, kakor drugod. To so naše razmere! In če ti da pristresija prijatelj, ki pozna tvoje razmere, je zato cela družina deležna — klerikalnih napadov. In če dobiš »zasluženo odslovlitev«, ti dela klerikalni kulturni delavec pridige, da moraš kulturno delati. Res, vznešeno stališče! Dr. I. L.

Nemškutarjenje po naših gostilnah, kavarnah itd. Nekateri uslužbenci, sicer narodnih in zavednih slovenskih gostiln, kavarn itd. posebno pa natakarice se ne morejo odvaditi, da ne bi govorile med seboj v blaženi nemščini. To delajo menda samo zato, da pokažejo, posebno tujcem, da znajo tudi ta jezik. Želeti bi bilo, da se tega enkrat za vselej odvadijo. Pred vsem pa je dolžnost dotičnih podjetnikov, da svoje uslužbenke primerno pouče.

Za stanovanja je v Mariboru velikanski križ. To ne bi bilo potrebno, ako bi se vse te ljudi, ki tukaj sploh nimajo posla, kratkoma odstranilo. In takih je celo mnogo. Naj se vendar pošljejo tja kamor so pristojni ali pa na deželo, kjer je še prostora dovolj. V zadnjem času se opaža tukaj sploh mnogo židov, ki verizijo. V drugih deželah se jih izganja, pri nas se pa prosto naseljujejo, ker se za nje nikdo

razvoju. V Ljubljani je zanj veliko zanimanje. Tam je sedaj že par lepih igrišč in naši listi so otvorili za šport in turistiko posebno rubriko. Drugod je imel vsak list dnevno rubriko o športu in v ponedeljkovih številkah vzbujajo poročila o nedeljskih športnih prireditvah več zanimanja nego poročila o političnih shodih. Upajmo, da se bo pri nas šport čimdalje bolj razvijal in da bo privabil k sebi čim več občinstva.

Posebne važnosti je priprava za mednarodno tekmo, ki se vrši v olimpijskem odboru pod pokroviteljstvom regentovim. V Ljubljani se je že osnoval pododbor, treba ga bo oživiti tudi v Mariboru.

Razvoj športa v Mariboru je oviralo to, da ni bilo primernih športnih prostorov. Ako je torej resnica, da se je vprašanje »Ljud. vrta« rešilo, pozdravljamo to kot napredek športa v našem mestu.

»Š. K. Maribor« je te dni izvolil svoj novi odbor in je želeti, da bi vsi Jugoslovenci v Mariboru podpirali naše športno društvo, da se bo moglo uspešno razvijati.

ne briga. Slovenci smo pa itak prav pohlevne ovčice, ki vse mirno prenašamo. Toda tudi tega potrpenja mora biti enkrat konec, sicer nas bodo tujci še izpodrinili iz lastne domovine.

Med policijskimi detektivi v Mariboru se nahajajo nekateri elementi, ki bi poprej spadali kam drugam, kakor pa v to službo. Naši narodni domačini, ki poznajo te breznačajneže še od stare Avstrije sem, vedo marsikaj povedati: Treba boče toraj nove remedure, sicer objavimo prihodnjič več.

Ne ljubi se jim oditi. Svoječasno smo poročali o premestitvi Ogrinca in Siebererja iz delavnice na koroškem kolodvoru k obratnemu ravnateljstvu v Ljubljani. Kakor doznavamo pa se ta dva gospoda še vedno nahajata tu ter se na vse načine upirata premestitvi. Radi tega ju bo uprava najbrže upokojila.

Preiskava radi železničarske stavke. Te dni se vrši na naših kolodvorih in v delavnici preiskava, ki ima nalogo dognati vzroke in krivce zadnje velike železničarske stavke. V ta namen se je sestavila desetčlanska komisija, ki vodi zaslišavanje različnih oseb.

Gospod Franjo Žebot je v pravdi g. Mermolje proti Vek. Stupanu kot priča izpovedal, da ne ve, kdo je pisal dotično notico o shodu pri Zgornji sv. Kungoti. Žebot je nekaj stalni referent Straže o Svečini in Kungoti in vemo, da je ponovno interveniral pri orožniški postaji. Pričal pa je, kakor smo zgoraj povedali. Bravo!

Novo nasilje. Klerikalna vlada je odstavila dosedanjega zaslužnega gerenta pri Sv. Lenartu, g. Koplča in imenovala obenem za njegovega naslednika klerikalnega odvetnika dr. Vebleta, ki se je še le pred nekaj meseci priselil iz Krajskega k Sv. Lenartu in krajevnih razmer čisto nič ne pozna. Kakor vemo, je bil dr. Veble vpoklican na dvomešno orožno vajo in bo torej občina ta čas brez gerenta. Pa ne, da bi se bilo imenovanje dr. Vebleta zgodilo v namenu, da se ga opusti od orožne vaje?

Prepoved shoda. Za jutri ob 10. uri v Gambrinovi dvorani sklicani shod vojnih invalidov, vdov in sirot se ne vrši in sicer radi prepovedi policije, ki trdi, da so shodi še vedno prepovedani, dočim so bile svoječasno z odredbo deželne vlade slovenske, ukinjene vse izjemne določbe, ki so bile proglašene za časa železničarske in splošne stuvke, torej tudi prepoved shodov. Pri nas se res nihče več ne spozna, kaj je dovoljeno in kaj ni.

Mariborski Slovenci so pod staro Avstrijo mnogo pretrpeli, a tudi mnogo pripomogli, da je Maribor danes jugoslovanski. V zahvalo za to, pa se jih sedaj zapostavlja, protizira pa razne priseljene tujce, žide, madžarone, Nemce itd. Ti ljudje dobe takoj stanovanja in lokale za trgovine itd., dočim pa zavedni Slovenci na to že cele mesece zamačajo. Toda to ni nič čudnega, če pomislimo, da ima pri nas vsa oblast v rokah reakcija, ki gospodari tudi v stanovanjskem uradu.

Postopanje naših obmejnih straž. O postopanju naših obmejnih straž smo čuli že vsepolno pritožb, ki pa vse nič ne zaležejo. Te straže postopajo po večini jako nespretno in včasih skrajno surovo. Za tihotapci stikajo tam, kjer jih ni, tam kjer so, jih pa ne iščejo. Za nič slabega slutečimi ljudmi, ki gredo slučajno po cesti streljajo, jih love, zapirajo in preiskujejo včasih na prav neokusen način. V četrtek je neka straža streljala v Svečini za nekim kolesarjem po vasi, tako da so kroglice zadele v zid neke hiše. Zgodilo pa bi se lahko, da bi zadele tudi v blizu stoječe okno ter v ljudi, ki so se nahajali v sobi. Ista straža je potem streljala ponoči sredini vasi v zrak in to brez vsakega vzroka. To nima drugega vspeha nego to, da odtujujejo naše obmejno ljudstvo od naše države ter budi nezadovoljstvo. Do skrajnosti koruptna je tudi odredba, da dobivajo oni, ki zasačijo tihotapce polovico zaplenjenih stvari. To navaja straže k temu, da love tihotapce le radi dobička, ne pa radi tega, ker jim to nalaga službena dolžnost. To so straže tudi same že priznale. Tu je treba na vsak način nekaj ukreniti, da se te nezdruve in škodljive razmere ob naši severni meji preurede in izboljšajo.

Koncert Deyl-Šlais-Beran. Sinoči je napolnila naša glasbena publika prostore v kazinski dvorani. Dasi je majski čas že nekoliko pozen za komorne koncerte, so bili vsi prostori zasedeni in prijatelji glasbene umetnosti so imeli umetniški užitek, ki ga more nuditi le izbran vzpored. Gdčna Deyl je prišla k nam po svojih uspehih na Češkem in v Rusiji in ni imela dosedaj mnogo prilike, da bi bila pred našim občinstvom nastopila kot umetnica. Včeraj smo imeli priliko videti njeno izredno tehnično izvežbanost in umetniško popisovanje, s katerim je izvajala najtežje skladbe, n. pr. Lisztovo Polonezo. Sonata je sijajno izzvenela in je žela mnogo odobravanja. Oba umetnika gdč. Deyl in prof. Šlais sta prejele šopke v znak priznanja. Dvořakove »Dumke« proizvajane od vseh treh umetnikov s preciznostjo in ubrano zamišljenostjo so dosegle popoln uspeh. Prof. Šlais je z virtuozno spretnostjo podal Wenjavskega Faustovo fantazijo. Bil je to lep intimen večer glasbene umetnosti.

Olepševalno društvo za mesto Maribor naznanja, da je zvišalo članarino z ozirom na velikanske stroške, ki jih ima, na 10 K letno. Vsakomur je znano, da stanejo danes delavci desetkrat toliko kot pred vojno in material pa najmanj dvajsetkrat toliko, pri tem pa so v mestnem vrtu potrebna razna popravila in istotako je cvetličarna v precej zapuščenem stanju, tako da je društvo zbog svojega slabega finančnega stanja bilo prisiljeno za teh par kronic povišati članarino. Društveni odbor je to storil tudi v prepričanju, da bo občinstvo potrebo njegovega sklepa uvidevalo in radevolje kakor dosedaj prispevalo tudi povišani donesek. Članarina se bode od nabiralateljev prejela. Prostovoljni darovi oz. preplačila za katera se društvo posebno toplo pri premožnejših slojih priporoča.

Mariborska podružnica Jugoslovanske Matice priredi v nedeljo, dne 16. t. m. izlet k Sv. Urbanu kjer bo po cerkvenem opravilu dopoldne večji shod, da se tako tudi med našim kmečkim ljudstvom vzbudi zanimanje za neodrešeno domovino in v nje korist ustanovljeno obrambno organizacijo. Želeti je zategadel iz Maribora najštevilnejše udeležbe. Zbirališče in odhod ob pol sedmi uri zjutraj v nedeljo z Glavnega trga. Pri Sv. Urbanu je ena najlepših razglednih točk v mariborski okolici in izlet tudi v tem pogledu zanimiv. Udeležniki, ki bi se radi koncerta Glasbene Matice ne mogli že dopoldne pridružiti izletnikom, morejo tudi popoldne napraviti izlet k Sv. Urbanu, kjer bo mala veselica na prostem. K Sv. Urbanu je iz Maribora 2 uri pešhoda.

Prevoz poljedelskega orodja za Srbijo. Ministrstvo za promet je odredilo, da naj se vrši prevoz poljedelskega orodja v ozemlje bivše Srbije po najnižjih cenah, pri čemer pa ministrstvo ne prevzame odgovornosti za vse težkoče in za to, da dospe orodje v pravem času pred letošnjo žetvijo.

Opozarjamo na jutrajšnji dopoldanski koncert »Glasbene Matice« ob 10. uri v Götzovi koncertni dvorani. Pri koncertu sodeluje tudi koncertna pevka ga. Mila Družovičeva. Vstopnice in besedilo sporeda se bodo prodajale tudi pred začetkom koncerta pri blagajni. Občinstvo se opozarja, da se bodo točno ob 10. uri vrata zaprla.

Za plačevanje v inozemstvo. Finančno ministrstvo objavlja: Na podlagi pooblastil ministrskega sveta odredim, da se vse omejitve o prepovedi o sredstvih za plačila v inozemstvu, ki so predvidene v sklepu ministrskega sveta št. 10.215 od 18. III. t. l. razširijo tudi na ostalo valuto izvzemši avstrijske in madžarske krome. Podpis: Minister za finance, dr. Velizar Janković.

Avtomobilni promet na Koroško se otvori o blinkoštnih praznikih. Za enkrat se otvori kot prva proga Krani Jezersko Železna Kaplja. Avtomobil za 12 oseb odhaja iz Kranja popoldan ob 3. uri in dospe na Jezersko ob 4'30, v Železno Kapljo pa ob 6. uri popoldne. Ta proga ima zvezo z ljubljanskim vlakom, ki odhaja ob 11'50 iz Ljubljane. Iz Železne

Kapljice odhaja avtomobil v smeri proti Kranju ob 5. uri zjutraj ter prispe ob 8. v Kranj, tako da je tu vzpostavljena zveza z vlakom, ki prihaja iz Gorenjskega ob 9.28 in ob 10.28 v Ljubljano. Opozorjamo na to nad vse ugodno zvezo posebno naše izletnike, ki nameravajo posetiti divno Jezersko. Ob zadostni udeležbi se vpeljejo ob nedeljah in praznikih tudi še posebne avtomobilne vožnje, ki bodo imele zveze z jutranjim turistovskim vlakom. Začetkom junija se odpre ob Vrbskem jezeru transverzalna avto-vožnja ob Vrbskem jezeru iz Logo vasi v Vetrinju in nazaj, kar bode za tujski promet ob tem najlepšem jezeru Jugoslavije največjega pomena.

Industrijalcem, trgovcem i. dr. Maribora in okolice. Kakor že svoječasno objavljeno, se bo vsopredno z nabiralno akcijo na oba binkoštna praznika, ki bo imela namen, zbrati zadostno svoto, da se omogoči nadaljnje delovanje rešilnega oddelka, vršila tudi druga akcija, h kateri se upotegnejo v prvi vrsti industrijalci, trgovci i. dr. premožnejši sloji Maribora in okolice. V ta namen se določita dva člana reševalnega oddelka, ki bosta tekom celega prihodnjega tedna zbirala darove. Darovi in imena darovalcev se bodo objavila v vseh tukajšnjih listih.

Nesreča. Včeraj ob pol 11. uri dopoldan so se na državnem mostu splašili konji nekega vojaškega voza ter zdirjali čez Glavni trg, kjer se je pred cerkvijo sv. Alojza voz nenadoma prevrnil ter razbil. Pri tem je prišel 25 letni pešec Milo Torsovič pod kolesa ter zadobil težke poškodbe. Prvo pomoč mu je nudil rešilni oddelek, pozneje pa je bil prepeljan v domobransko bolnico. Le slučajno se je zahvaliti, da se ni zgodila še večja nesreča, kajti tačas se je nahajala na Glavnem trgu velika množica ljudi, ki so se pa pravočasno umaknili.

Palec si je odsekal. Včeraj popoldan je 62 let stari hlapec Josip Trpanc, stanujoč v Slovenski ulici št. 16 sekal drva v Strossmayerjevi ulici ter si pri tem s sekirko popolnoma odsekal palec desne roke. Rešilni oddelek mu je nudil prvo pomoč, na kar je bil z rešilnim vozom prepeljan v splošno bolnico.

Orehovci pri Radgoni. Klerikalno časopisje napada demokratsko stranko, da se brati z nemškutarji in našimi poprejšnjimi smrtnimi sovražniki, v resnici pa je njihova stranka tista, ki razpušča sedaj napredne občinske zastopere postavljaja za gerente ljudi, katerih sovraštvo do našega naroda poznajo vsi na blizu in daleč. Kakor v nešteto drugih občinah tako je deželna vlada razpustila tudi občinski zastop v Orehovcih pri Radgoni ter na mesto dosedanjega gerenta Ludovika Vračka imenovala za gerenta nekega Martina Hamlerja. Martin Hamler je v Orehovcih neznan, na kar je bilo ljutomersko okrajno glavarstvo tudi obveščeno. Končno pa se je izkazalo da se je s tem mislilo Jožefa Hamlerja. V Zrkovcih so napravili klerikalci iz nemškega Wretzla, slovenskega Brecla, tu pa iz Jožefa Hamlerja, Martina Hamlerja. Kdo pa je ta Jožef Hamler? To je človek, ki je na vse strani nevaren. V prejšnjih časih je bil strasten agitator za Avstrijo, svojčas je romal kot zastopnik gornjeradgonskih nemškutarjev na Dunaj prosit pomoči proti Jugoslaviji, sedaj pa se je jel lizati okrog župnišč ter tako postal deležen klerikalne milosti ter z njeno pomočjo postal gerent v Orehovcih. To je zopet nov dokaz o "narodnem" postopanju klerikalnih mogotcev ob naši meji. Kaj poreče k temu naše zavedno ljudstvo?

Kultura in umetnost.

Anton Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev, II. del, I. snopič. Tiskovna zadruga v Ljubljani je ravnokar izdala v zbirki »Pota in cilji« prvi snopič drugega dela Melikove zgodovine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Drugi del je istotako zanimiv in lepo opremljen kakor prvi ter ga radi tega toplo priporočamo vsem onim, ki se zanimajo za preteklost našega troimenega

naroda. Prvi snopič drugega dela stane 21 K, ter se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani. Drugi snopič drugega dela izide začetkom junija.

Zadnje vesti.

Sporazum za koncentracijo dosežen.

Beograd, 15. maja. Med demokratsko in parlamentarno zajednico se je glede sestave koncentracijske vlade dosegel v vseh glavnih točkah sporazum. Diference obstojajo samo še radi razdelitve posameznih mandatorov. Upati pa je, da se tudi v tem oziru še tekom današnjega, ali najkasneje jutrajšnjega dne doseže sporazum. V tukajšnjih političnih krogih se govori, da se bo v ponedeljek že sestavila lista nove koncentracijske vlade.

Konec pogajanj v Pallanzi.

Pallanza, 14. maja. (Izvirno). Vsled demisije italijanske vlade so se pogajanja med delegati Jugoslavije in Italije ukinila. Jugoslovenska delegata Pašić in Trumbić sta s spremstvom danes zvečer zapustila Pallanzo ter nadaljevala svoje potovanje v Pariz. Istotako so tudi italijanski delegati zapustili Pallanzo ter se vrnili v Rim.

Giolitti sestavi novo vlado?

Dunaj, 15. maja. (Izvirno.) Iz Rima poročajo brezlično, da je za sestavo nove vlade pod zopetnim predsedstvom Nittija jako malo izgleda. Tozadevna informativna pogajanja so baie naletela na velik odpor, radi tega se danes govori na merodajnih mestih, da dobi nalogo za sestavo nove vlade najbrže Giolitti.

Resni dogodki v Turčiji.

DKU Pariz, 14. maja. Po poročilih iz Carigrada je sestavil Mustafa Kemal-paša v Angori neodvisno turško vlado ter poslal mirovni konferenci noto, s katero proglašava vse dosedanje pogodbe carigradske vlade z antanto za neveljavne. Nova vlada je sklenila, da ne prevzame nobene obveznosti za kakršnekoli sklepe sprejete od carigradske vlade od zaključka premirja, po vse do danes. Nova vlada proglašava sedanjo turško delegacijo za nekompetentno. Zanj bodo veljali le oni dogovori, ki jih bo sklenila od nje določena in pooblaščenca delegacija, ker le ta vlada je faktična gospodarica Turčije, ker pod njeno oblastjo stoji pretežni del turškega ozemlja in prebivalstva. Nova vlada sicer ni naperjena proti carigradski vladi in proti sultanu, pač pa smatra to vlado za preveč odvisno in nesvobodno, da bi mogla zastopati koristi Turčije in turškega naroda, dočim je nova angorska socijalistična vlada pravi izraz ljudske volje.

DKU Carigrad, 14. maja. Nova angorska vlada je poslala proti Carigradu močno in dobro organizirano ustaško vojsko, ki ima nalogo napasti in osvoboditi Carigrad in bosporske in dardanelske ožine. Angleži in Francozi so odredili proti tej prodirajoči ustaški vojski vse potrebne protiodredbe. Pričakuje se, da pride še tekom današnjega ali jutrajšnjega dne do spopada med antantnimi in vstaškimi silami. Položaj je jako resen.

Cirkus se nadaljuje.

LDU Beograd, 14. maja. 89. redni se-stanek narodnega predstavništva je otvoril dr. Ribar ob 10. uri dopoldne. Ker je bilo navzočih premajhno število poslancev, je zaključil današnjo sejo in določil prihodnjo za sredo ob 6. uri popoldne.

Koliko stane beograjski cirkus.

LDU Beograd, 14. maja. Od 1. marca l. l. pa do danes se je za narodno predstavništvo porabilo 8,132.000 dinarjev.

Osiješke občinske homatije.

LDU Osijek, 14. maja. Tukaj se je vršila včeraj popoldan seja mestnega zastopa, ki jo je sklical vladni komisar. Kakor znano, je oblast razveljavila 20 občinskih komunističnih mandatorov, na kojih mesta so stopili njih namestniki. V početku te seje je komunistični zastopnik Härtel zahteval, da sme položiti prisego s pridržkom, ker je republikanec. Ker se mu to ni dovolilo, je odšel iz zbornice; ostali komunisti pa so položili prisego brez pridržka. Volitev župana se ni mogla izvršiti, ker so komunisti oddali prazne glasovnice. Vsled tega je vladni poverjenik ustavil delo mestnega zastopa.

Izvozna carina za platno.

LDU Beograd, 14. maja. Izvozna carina za platno je znižana od 10.000 na 1.000 dinarjev za vagon.

Za izvoz krme.

LDU Beograd, 14. maja. Izvoz krme za živino je dovoljen le za prehrano živine, ki se sme izvoziti, in sicer samo za dobo 5 dni.

Proti sprejemanju tujih zdravnikov.

LDU Beograd, 14. maja. Ministrstvo za narodno zdravje je predložilo ministrskemu svetu predlog, naj se tuji zdravniki ne sprejmejo v našo državno službo. Povod temu predlogu je dejstvo, da tuji zdravniki ne poznajo zadostno našega jezika ter se z ozirom na to ne morejo sporazumeti z bolniki.

Rusko-georgijski sporazum.

DKU Pariz, 15. maja. Kakor poročajo iz Londona je prišlo med sovjetsko rusko vlado ter med republiko Georgijo do sporazuma v katerem priznava sovjetska vlada neodvisnost Georgije ter se v njeno korist odrekta gubernij Tiflis, Batum, Kuhais, dalje distriktov Sakatal in Lakhum ter dela gubernij, ki obkrožajo Črno morje.

Sladkor.

LDU Beograd, 14. maja. Ministrstvu za prehrano in obnovo zemlje je dospelo 15 vagonov sladkorja.

Organizacija občin v Bosni in Hercegovini.

LDU Beograd, 14. maja. V ministrstvu za notranje stvari se razpravlja o organizaciji občin v Bosni in Hercegovini po srbskih zakonih. Ta projekt za organizacijo je izdelan še za časa prejšnje vlade.

Slov. mestno gledališče.

Repertoar tekočega tedna:

V soboto 15.: »V dolini«. Ab. A—41.

V nedeljo 16.: »Mam'zelle Nitouche«. Izv. abon.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Prodajalka, poštena in pridna se sprejme v zdraviliškem kraju. Ponudbe pod »Pecivo« na anončno ekspedicijo AL. MATELIČ v LJUBLJANI. 3—3

Prva slovenska brivnica se slavnemu občinstvu priporoča. Za točno in čisto postrežbo se jamči. Fran Novak, brivski mojster, Aleksandrova cesta št. 22 (prej G. Gredlič). 243

Kovač

samostojni delavec za izdelovanje bakrenih žgarnjarskih kotlov (Brantweinkessel) zmožen, se sprejme takoj v trajno službo pod ugodnimi pogoji pri tovarni Ig. Jellenc, Karlovac. 3—3

Botri pozor!

Pri urarju Lovrenc Stojcu se dobijo po nizki ceni vsi predmeti za

birmanska darila.

Popravila se solidno in točno izvrše. Za obilen obisk se toplo priporoča

L. Stojec

3—1

Aleksandrova cesta 30

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel

„Narodno kavarno“

v Vetrinjski ulici, kjer se bodo vršili od 15. t. m. dalje redno

koncerti.

Priporočam se za obilno udeležbo.

Carevič in Stivilj.

Kreditno društvo Mestne hranilnice v Mariboru, Orožnova ulica 2, I. nadstropje

sprejema vloge na tekoči račun in jih obrestuje po 4%, dovoljuje menične in kontokorentne kredite trgovcem in obrtnikom proti 6% obrestim brez drugih stroškov.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. MARIBOR.

Restavracija na južnem koledvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja. Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprema, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapeciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri trdnosti za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Slomšekov trg št. 6

Svoboden ogled! 217 Ceniki zastoj!

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na koledvorih, kakor tudi spremljanje železniških voz. Pojasnila v pisarni Pristanišna ulica 2.

Carrara marmor-ja

prvovrstnega je došlo več vagonov. — Raznovrstna naročila nagrobnih spomenikov, plošč za pohištvo i. t. d. sprejema

Kamnoseška družba Celje.

5—5

Mariborska eskomptna banka

v Mariboru, Aleksandrova cesta 11

Podružnice: Murska Sobota in Velikovec.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.